

Spørgeundersøgelse om viden om regler for byggeaffald

Respondenter og fakta om undersøgelsen

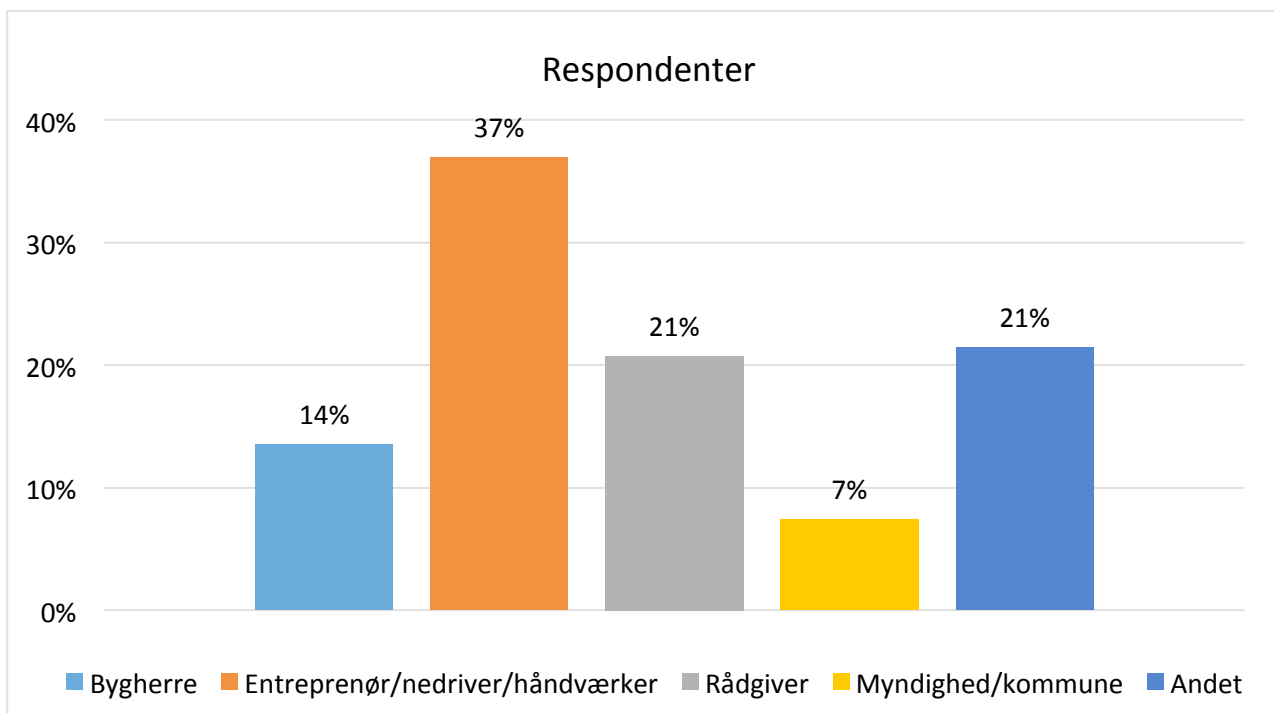
Undersøgelsen formål var at give en indikation af VHGB's målgruppers kendskab til lovgivning om byggeaffald og deres viden om de pligter og det ansvar, der gælder for dem. Den blev gennemført fra den 18. september til 31. oktober 2017 og er udført med online spørgeundersøgelsessoftwaren Survey Monkey. Den undersøgelse er distribueret via følgende kanaler:

- via omtale i følgende organisationers nyhedsbreve: Danske Ark, Dansk Byggeri, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Danske Maskinstationer & Entreprenører, Grundejernes Investeringsforening, Bygherreforeningen
- sendt direkte til deltagere i det nyetablerede nedrivningsnetværk
- sendt direkte til personer, som har været i kontakt med VHGB
- sendt direkte til en liste af ca. 3.000 håndværkere (energivejledere)
- personer, som VHGB har mailadresser på i databasen for VHGB's eget nyhedsbrev
- via VHGB's LinkedIn profil samt via pop-up vindue på VHGB.dk

Forskellige virksomhedsstørrelser og landsdele er repræsenteret i undersøgelsen. I alt har 445 respondenter besvaret spørgeskemaet. Af dem har 304 fuldført besvarelsen, mens de øvrige 141 har besvaret dele af undersøgelsen. Både de fuldførte og delvist fuldførte besvarelser indgår i resultaterne.

Respondenterne kunne vælge at deltage i lodtrækningen om 5 x Peter Beier chokoladegaveæsker.

Her ses fordelingen på målgrupper for de 445 respondenter i undersøgelsen:

Gruppen 'andet' omfatter blandt andre undervisere, producenter, leverandører, almindelige borgere (bygherrer), modtageanlæg, forskere, miljøkonsulenter og energirådgivere.

Konklusion

Er der fokus nok?

Undersøgelsen viser, at bygherrer og byggebranchen i overvejende grad ser et behov for øget fokus på byggeaffald. Over 70 % af de adspurgte i undersøgelsen mener således, at der generelt ikke er nok fokus på håndtering af byggeaffald i byggebranchen og blandt bygherrer.

Hvor vanskeligt er det at fortolke reglerne?

Adspurgt om, hvor vanskeligt de oplever, det er at fortolke reglerne for byggeaffald, placerer respondenterne i gennemsnit sig på 3,2 % på en skala fra 1 til 5, hvor 5 er "meget vanskeligt". Hovedparten (44 %) svarer 3 (svarende til "middelvanskeligt"), 29 % svarer 4 eller 5 (svarende til "vanskeligt" og "meget vanskeligt"), mens 13 % svarer 1 og 2 (svarende til "lidt vanskeligt" og "ikke vanskeligt").

Er der viden nok?

30 % mener, at deres egen virksomhed mangler viden, mens 60 % af respondenterne vurderer, at deres egen virksomhed har tilstrækkelig viden om reglerne for håndtering af byggeaffald. De sidste 10 % svarer "ved ikke".

Det stemmer godt overens med, at over halvdelen (57 %) af respondenterne korrekt svarer, at det er bygherren, der har hovedansvaret for, at byggeaffald fra en nedrivning eller ombygning bliver håndteret korrekt ifølge loven. Hovedparten af de øvrige respondenter (31 %) mener, at det er entreprenøren, der har hovedansvaret, mens 7 % mener, at det er rådgiveren. Begge dele er ukorrekt, da hovedansvaret i udgangspunktet ligger hos bygherren. Det kan muligvis være et udtryk for, at det i praksis kan være vanskeligt at fortolke og anvende reglerne.

Billedet af videnniveauet nuanceres, når man spørger om, hvad pligterne for byggeaffald konkret går ud på. Til spørgsmålet om, hvilke pligter respondenterne mener, der ifølge loven er i forbindelse med at håndtere byggeaffald, udpeger *ingen* af respondenterne *alle* de korrekte svarmuligheder fra en liste over mulige pligter.

Over 80 % (adspurgt hjulpet – dvs. med opstillede svarmuligheder) kender dog til, at det er en pligt, at byggeaffaldet skal anmeldes til kommunen, skal screenes for sundhedsskadelige stoffer og skal håndteres korrekt, mens der for andre pligter er større uvidenhed. Særligt halter det med viden om pligten til at sortere affaldet i mindst 10 materialefraktioner, som kun identificeres af 11 % af respondenterne, samt pligten til at genanvende og genbruge mest muligt, som kun identificeres af 48 %.

Samtidig er der 34 % af respondenterne, der udpeger pligter, som ikke er reelle pligter, og altså er fejlinformerede.

Hvad mener respondenterne selv at mangle viden om?

Ud fra en liste med flere svarmuligheder blev respondenterne bedt om at vælge, hvilke områder respondenternes virksomheder især mangler viden om. Her udpeger respondenterne mange forskellige områder (fremgår af rapporten på de efterfølgende sider), og emnet "hvordan man genbruger og genanvender byggeaffald," er topscorer blandt alle målgrupper.

Det er et paradoks, at 73 % af bygherrerne i undersøgelsen oplyser, at de har opstillede krav til byggeaffald i deres seneste byggesag, der involverede nedrivning, mens kun 37 % af de entreprenører, rådgivere og myndigheder oplevede at blive mødt med tilsvarende krav i deres seneste byggesag.

Forklaringer på dette kan være, at enten har den gruppe af bygherrer, som har besvaret undersøgelsen, bedre styr på kravene end gennemsnittet af bygherrer, eller også bliver krav, bygherrer mener, de stiller, ikke kommunikeret, forstået eller oplevet som krav af entreprenører, rådgivere og myndigheder.

Hvordan oplever respondenterne deres egen indsats i dag?

Adspurgt om at vælge dét udsagn (ud af fem), som bedst beskriver virksomhedens måde at håndtere byggeaffald, ser billedet ud på følgende måde (udsagnene, respondenterne kunne vælge imellem, varierer en anelse for hver målgruppe):

På tværs af alle målgrupper vælger 30 % udsagn om, at de ønsker at øge deres fokus/at gøre det bedre i forhold til byggeaffald, men ser barrierer i form af enten manglende økonomi/tid eller manglende viden; 10 % har intet særligt fokus på byggeaffald i dag; og 60 % vælger udsagn, som udtrykker, at de oplever, at de selv har styr på byggeaffald.

Hvis man ser på de forskellige målgrupper, vælger 13 % af respondenterne i målgruppen bygherrer udsagn om, at man ønsker at øge fokus på byggeaffald, men ser barrierer i form af enten regler/rammebetingelser eller manglende viden. 7 % har intet særligt fokus på byggeaffald, mens 80 % vælger et af to udsagn, som udtrykker, at bygherrerne oplever at have styr på byggeaffald.

Blandt entreprenører er det 29 % af respondenterne, der vælger udsagn om, at man ønsker at være bedre til at håndtere byggeaffald, men ser barrierer i form af enten manglende økonomi/tid eller manglende viden. 7 % har intet særligt fokus på byggeaffald. 64 % vælger et af to udsagn, som udtrykker, at entreprenørerne oplever at have styr på byggeaffald.

I den sidste gruppe af rådgivere, kommuner og "andre" er det 35 % af respondenterne, der vælger udsagn om, at man ønsker at øge fokus på byggeaffald, men ser barrierer i form af enten manglende økonomi/tid, manglende viden eller rammebetingelser, der spænder ben. 14 % har intet særligt fokus på byggeaffald. 50 % vælger udsagn, som udtrykker, at respondenterne i denne gruppe oplever allerede at have styr på byggeaffald.

Helt overordnet er det et paradoks, at 70 % af de adspurgte mener, at der skal bedre styr på byggeaffaldet, mens et flertal vælger svar, der udtrykker, at de selv mener at have styr på det. Mange oplever altså tilsyneladende, at de ikke er hos dem selv, men hos andre, at der skal skabes øget fokus.

Hvor søger respondenterne viden?

Med hensyn til hvor respondenterne søger deres viden, fordeler top 5 sig sådan, at det ikke overraskende er hos kommunerne, flest søger viden, efterfulgt af Miljøstyrelsen, og dernæst brancheforeninger, VHGB og medierne. De tre sidstnævnte udpeges af stort set lige mange respondenter.

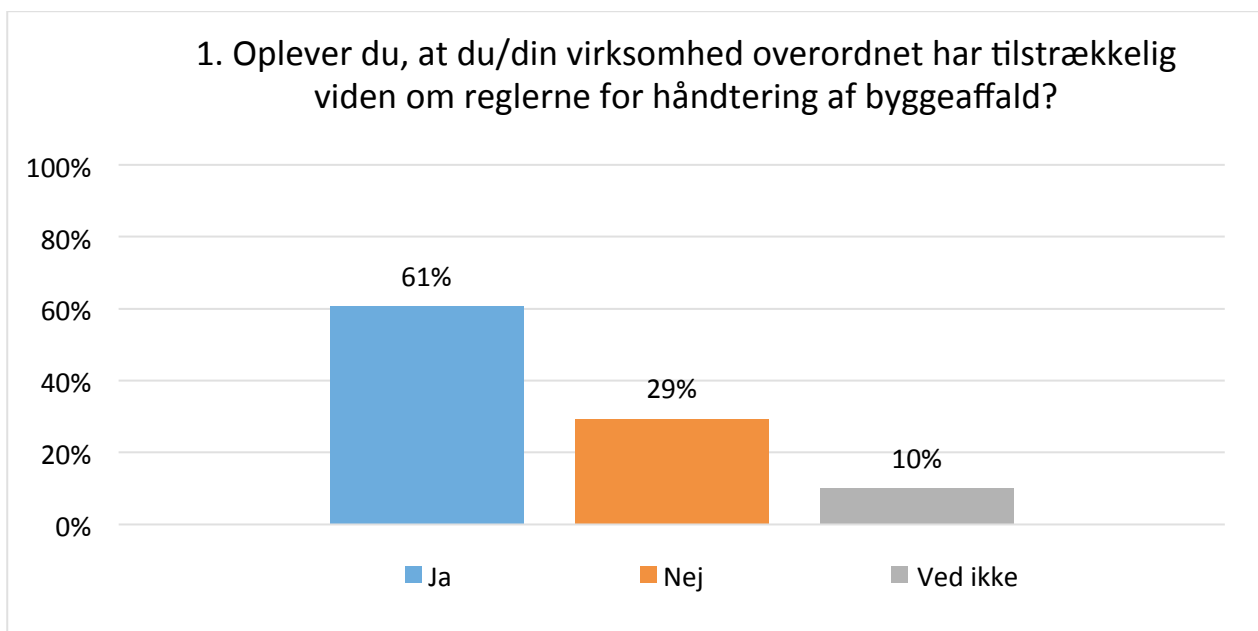
Kender de VHGB?

Angående kendskab til VHGB kender ca. halvdelen af respondenterne til VHGB, mens den anden del af respondenterne ikke kender til VHGB.

Resultater af analysen

Da ikke alle respondenter har svaret på alle spørgsmål, varierer antallet af besvarelser fra spørgsmål til spørgsmål. Vise spørgsmål var rettet mod en særlig målgruppe. Derfor har disse spørgsmål færre respondenter. Antallet af besvarelser oplyses ved hvert spørgsmål.

Alle procenttal er afrundet til nærmeste lige tal.

Besvaret: 419. Sprunget over: 26

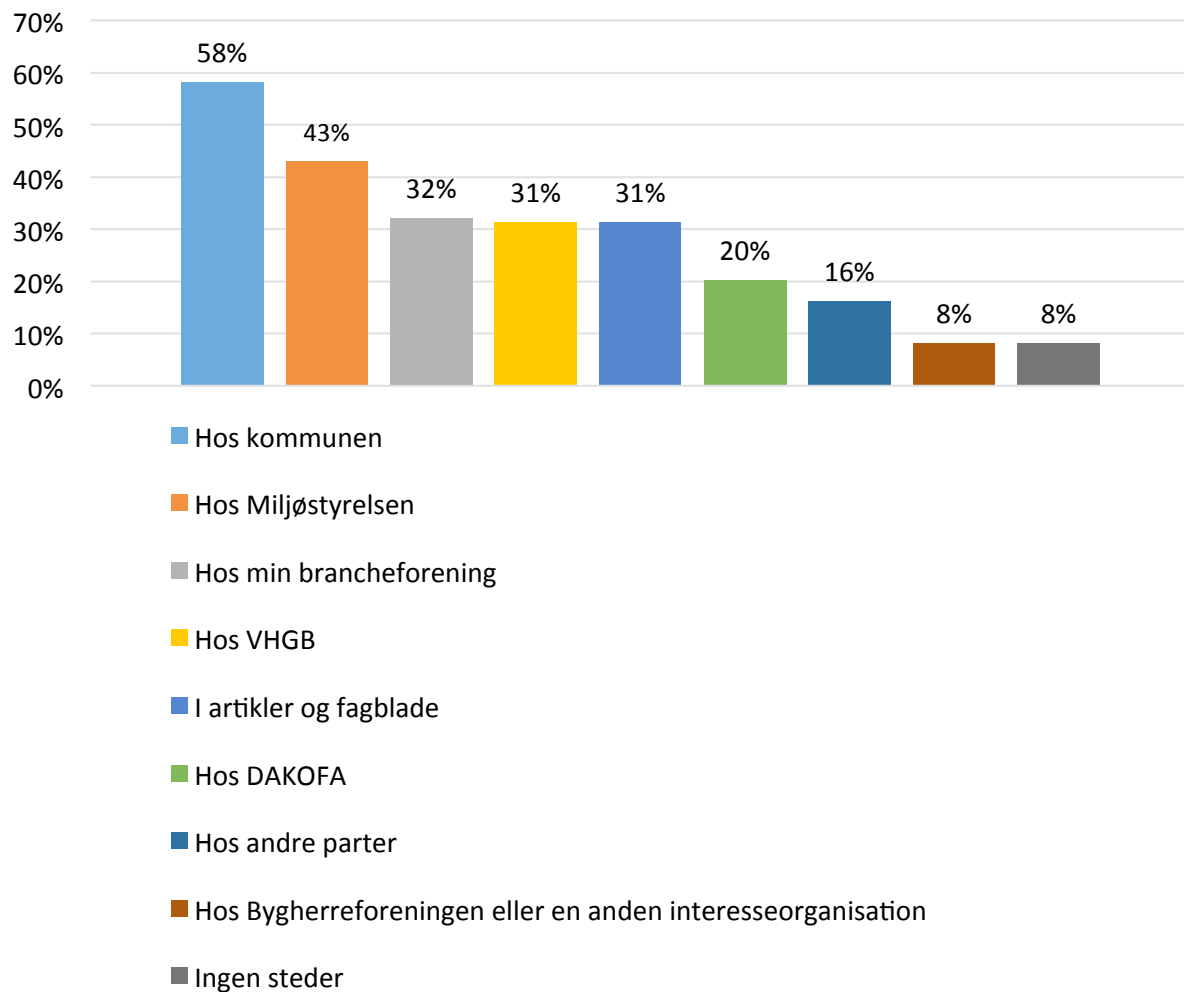
Eksempler på kommentarer:

"Men jeg har haft stor gavn af medarbejdere på genbrugspladserne. Mener også kampagner vil være en vigtig og nyttig gavn."

"Mangler klar udmeldinger fra MST om grænseværdier, prøvetagninger både antal og metode, hvornår er emner med miljøfremmede stoffer som fx pcb eller blymaling affald, og hvornår er det ikke (direkte genbrug)."

"Ja, men jeg ville ønske alle regler var oplyst et sted, nemt og overskueligt, som man kunne referere til, når bygherre og rådgivere ikke kender reglerne."

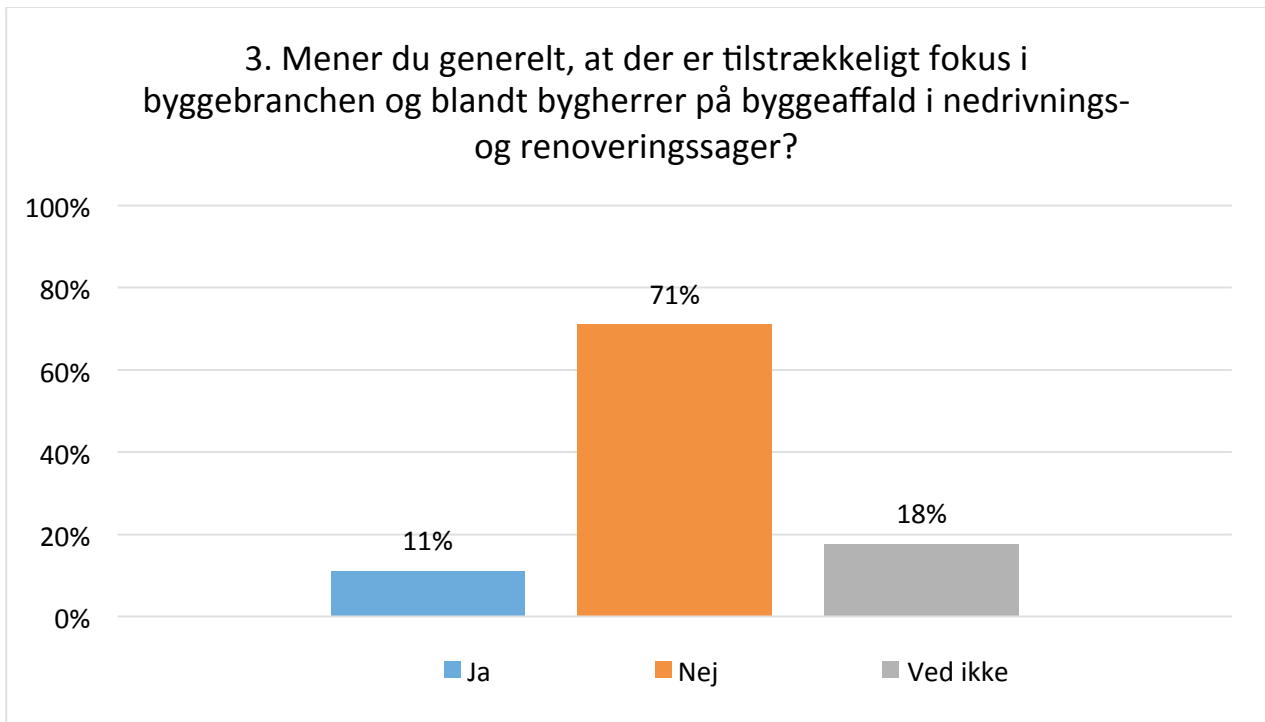
2. Hvor søger du viden og information om regler og praksis for håndtering af bygge- og anlægsaffald?

Besvaret: 346. Sprunget over: 99

Eksempler på andre steder, hvor respondenterne finder information:

- Hos kollegaer
- Hos den pågældende byggematerialeproducent
- Hos rådgivere
- Gennem faglige netværk
- Hos genbrugspladsen
- Via Google
- Arbejdstilsynet

Besvaret: 343. Sprunget over: 102

Eksempel på kommentarer:

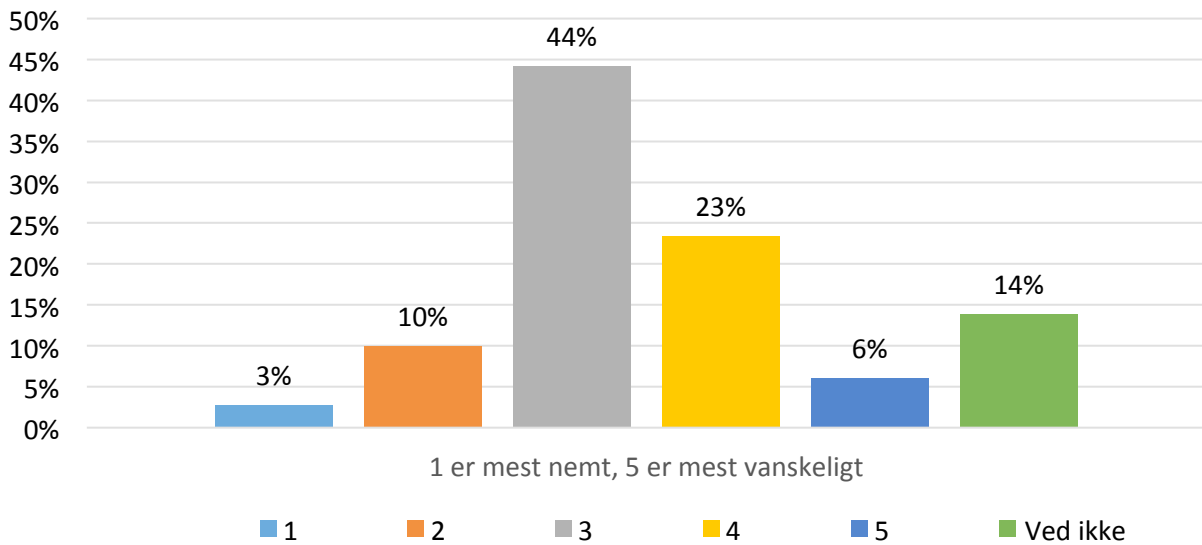
"Især private kunder, mindre virksomheder mv. er en udfordring"

"For lidt tilsyn, og for meget fokus på billigst muligt"

"Bygherrer/arkitekter tænker stort set aldrig i direkte genbrug. Og det måske også i konflikt med tekniske krav til byggematerialer? Nedrivning/sanering er underprioriteret ift. selve byggeriet. Fx kommer en materialehejs typisk først på pladsen, når nedrivningen er overstået. Modtageanlæg bør have en fælles måde eller portal at formilde affaldsdata i. Så ville det være meget lettere for entreprenøren og bygherren at dokumentere byggeaffald"

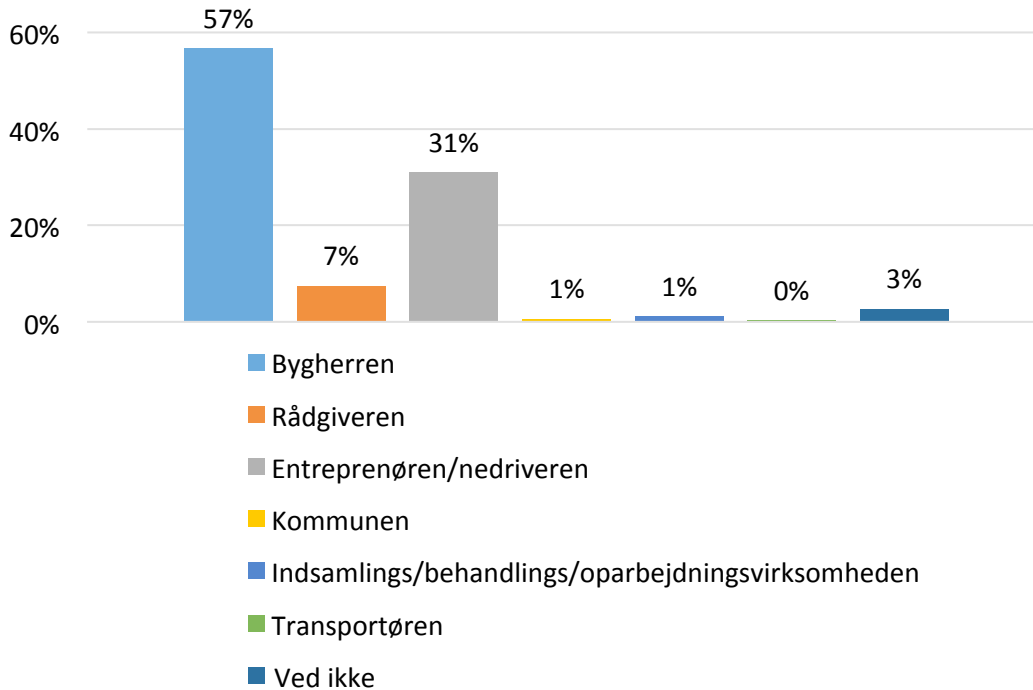
"Manglende krav i udbud betyder, at den bydende med den billigste (ringeste) løsning får en fordel"

4. På en skala fra 1-5, hvordan oplever du det at fortolke og anvende reglerne for bygge- og anlægsaffald i praksis?

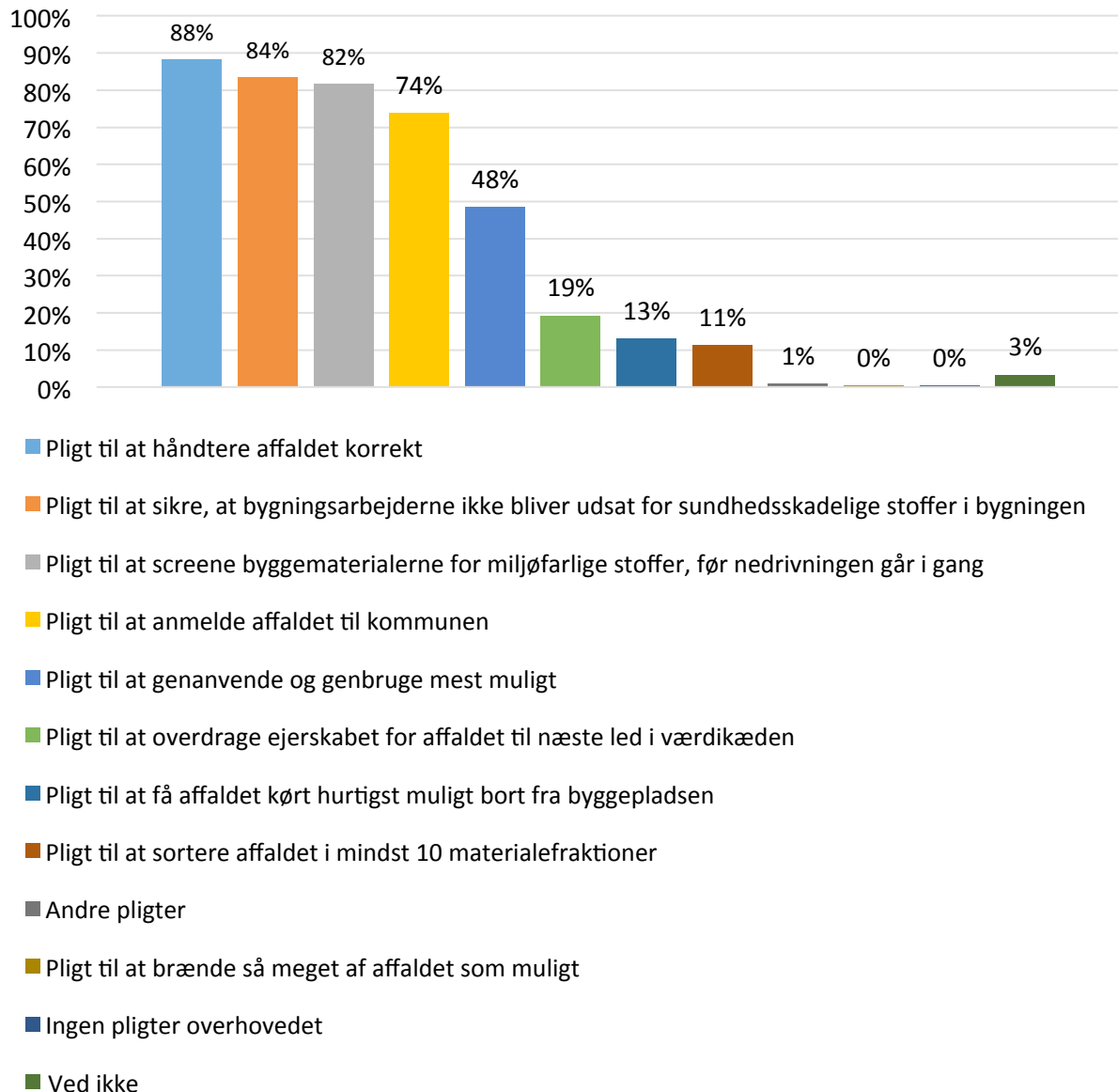
Besvaret: 333. Sprunget over: 112

5. Hvem mener du ifølge loven har hovedansvaret for, at byggeaffald fra en konkret nedrivning eller ombygning bliver håndteret korrekt?

Besvaret: 335. Sprunget over: 110

6. Hvilke pligter mener du, der ifølge loven er i forbindelse med at håndtere bygge affald? Sæt det antal krydser, du finder relevant.

Besvaret: 328. Sprunget over: 117

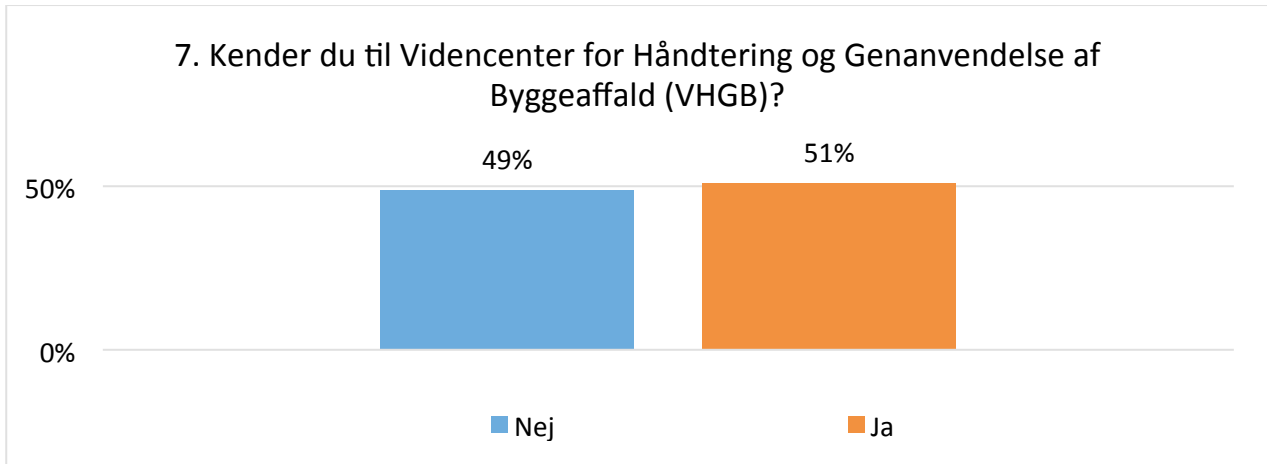
Eksempler på kommentarer:

"SMS - løsningen = sikkerhed, miljø, sundhed"

"Pligt til at sortere affald er i henhold til den aktuelle kommunes miljøregler om der er 10 fraktioner? Det der kræves."

"§ 67 og § 65"

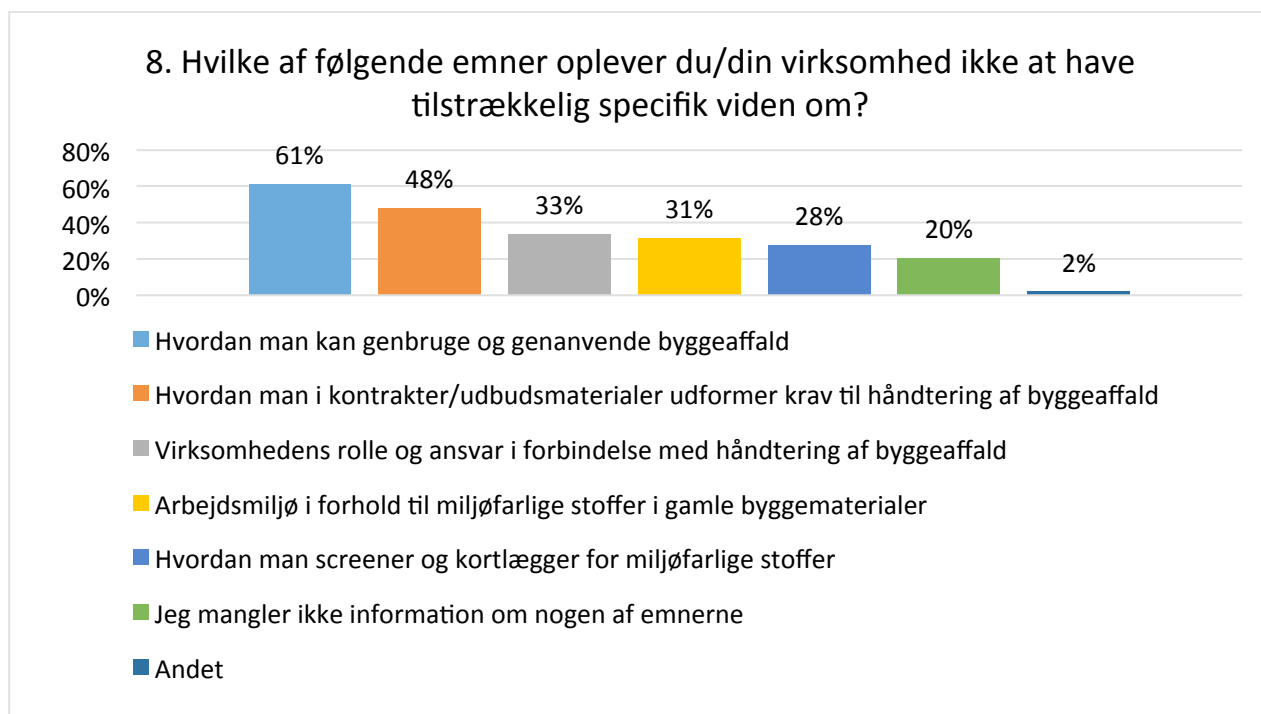
"Pligt til at kortlægge bygningen for PCB, hvis udfaldet af screening er positiv. Pligt til at dokumentere, at affaldet er bortskaffet korrekt og efter anvisninger."

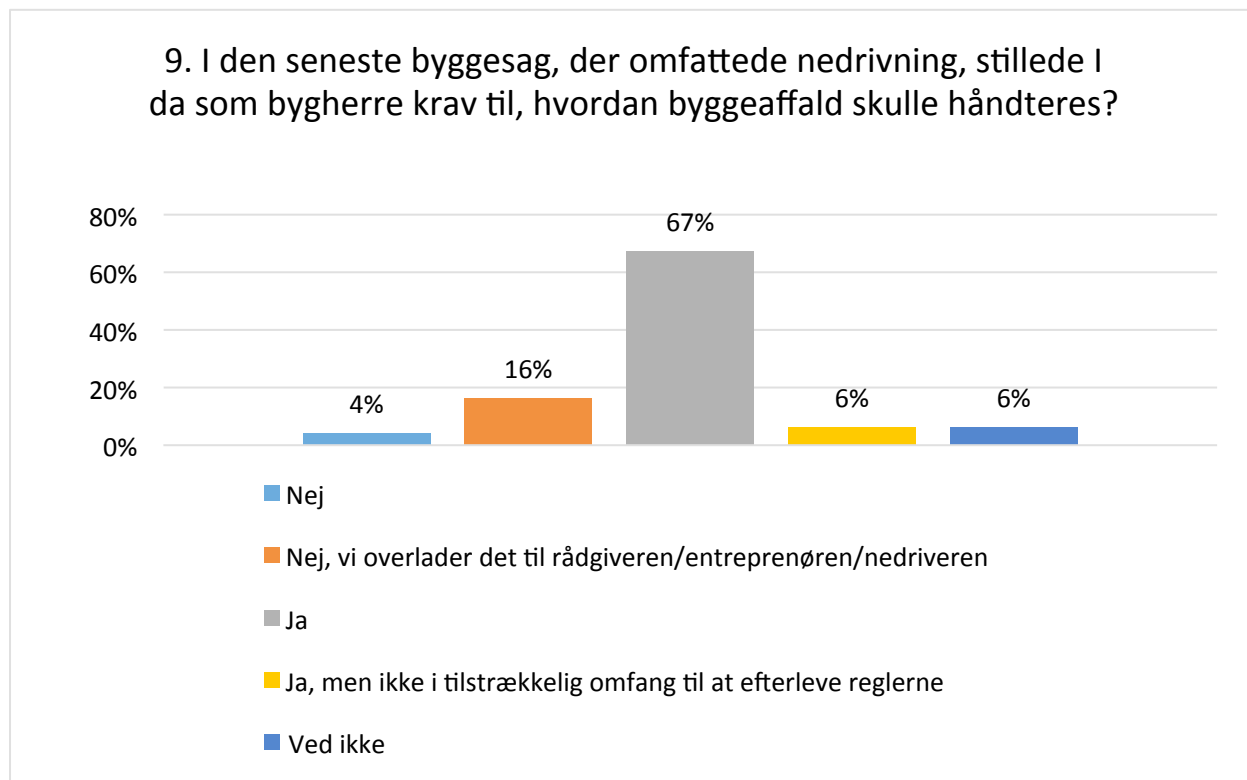
Besvaret: 321. Sprunget over: 124

Spørgsmål kun til bygherrer

De næste tre spørgsmål var udelukkende rettet mod bygherrer. Bygherrer udgør 13,51 % af respondenterne. Der kan derfor højst være 60 respondenter pr. spørgsmål.

(Dette spørgsmål svarer til spørgsmål 12 rettet mod de øvrige målgrupper). Besvaret: 54. Sprunget over: 6

(Dette spørgsmål svarer til spørgsmål 11 for de øvrige målgrupper). Besvaret: 49. Sprunget over: 11

10. Hvilket udsagn beskriver bedst din virksomheds måde at håndtere byggeaffald?

Besvaret: 53. Sprunget over: 7

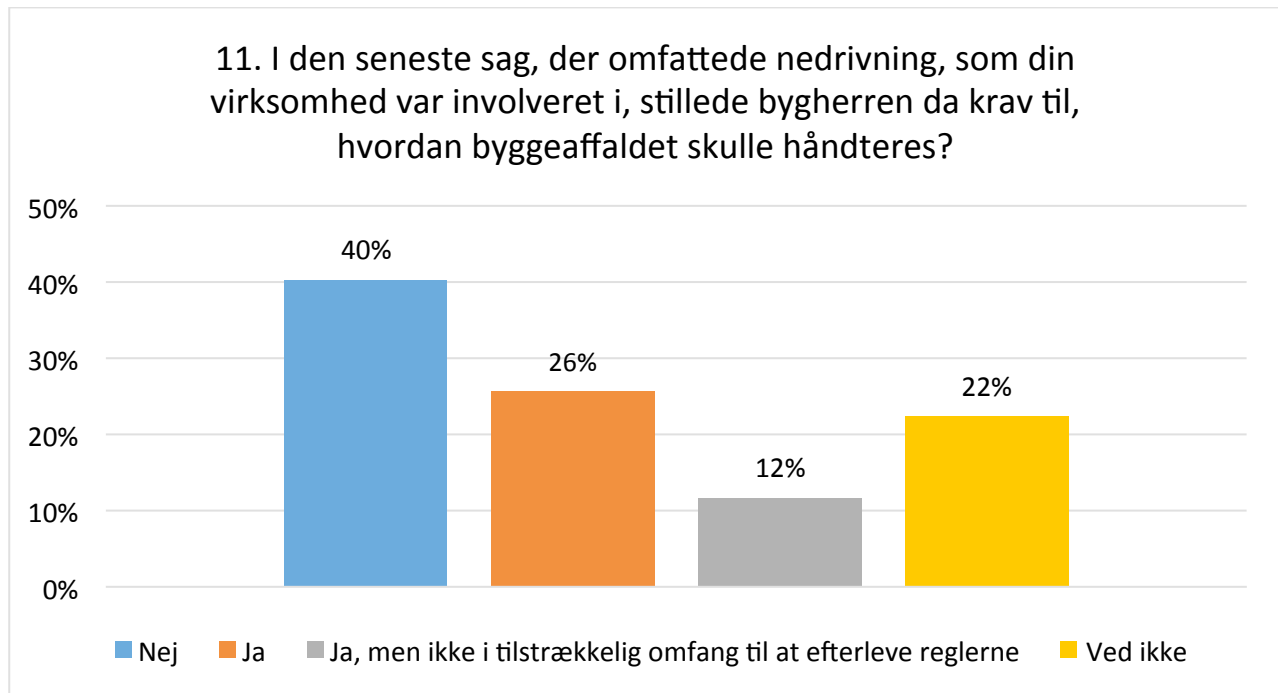
(Dette spørgsmål svarer til spørgsmål 13 og 14 rettet mod hhv. rådgivere, kommuner og "andre" for spørgsmål 13 og entreprenører for spørgsmål 14)

Eksempel på kommentarer:

"Vi er for dårlige til at afse tid og økonomi til screening og affaldsspørgsmålet bliver mere eller mindre bevidst "glemt". Kun nedrivere og vvs'ere har egentlig fokus på hvilke materialer de har mellem hænderne og i lungerne"

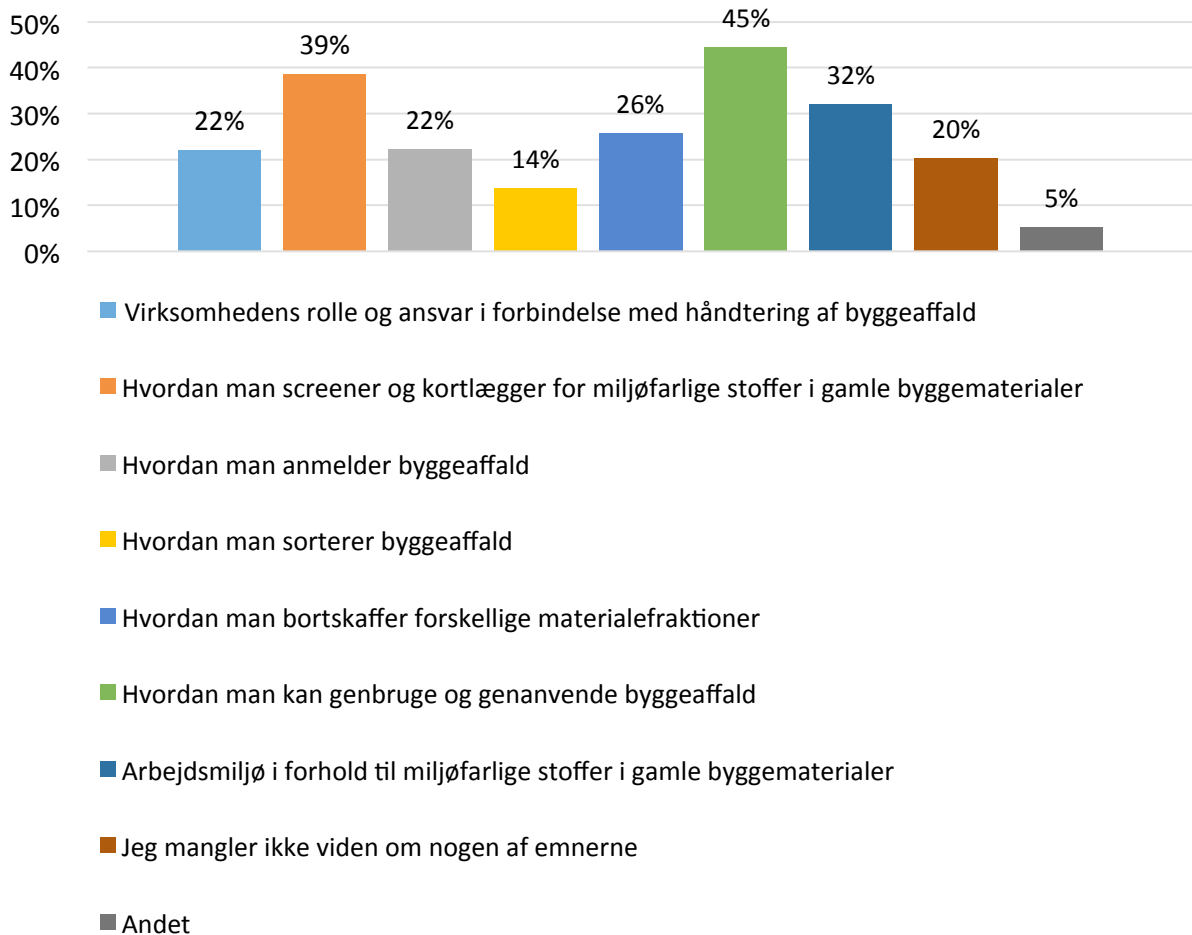
Spørgsmål til de øvrige målgrupper end bygherrer

De næste to spørgsmål var rettet mod de andre målgrupper end bygherrer. Dvs. entreprenør/nedriver/håndværker, rådgivere, myndighed/kommune samt de respondenter, der har angivet 'andet' ved funktion. Denne gruppe udgør 86,49 % af hele spørgeundersøgelsens respondentgruppe. Der kan derfor højst være 384 respondenter pr. spørgsmål.

(Dette spørgsmål svarer til spørgsmål 9 for bygherrer.) Besvaret: 273. Sprunget over: 111

12. Hvilke af følgende emner oplever du/din virksomhed ikke at have tilstrækkelig specifik viden om?

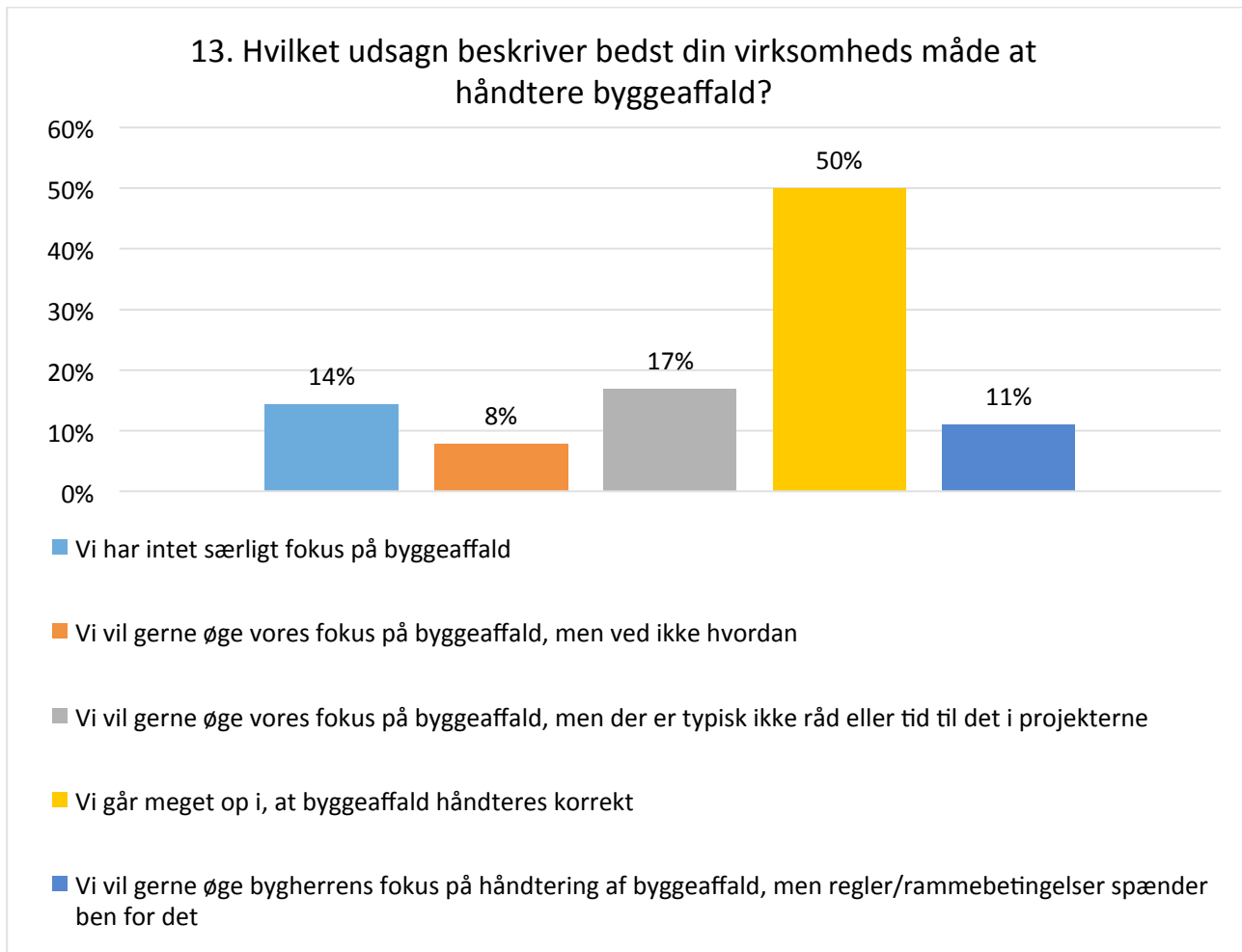
(Dette spørgsmål svarer til spørgsmål 8 til bygherrer.) Besvaret: 319. Sprunget over: 65

Eksempler på kommentarer:

"Jeg ville ønske at man kunne gøre så alle kommuner havde ens retningslinjer om dette. Altså at der var en samlet oversigt man kunne følge. Så man ikke skulle under hver kommune for at se hvordan de ville modtage det"

"det er alt for besværligt at anmelde byggeaffald"

Det næste spørgsmål var rettet mod andre målgrupper end bygherrer og entreprenører. Dvs. rådgivere, myndighed/kommune samt de respondenter, der har angivet 'andet' ved funktion. Denne gruppe udgør 49,55 % af respondenterne. Der kan derfor højst være 220 respondenter pr. spørgsmål.

(Dette spørgsmål svarer til spørgsmål 10 til bygherrer og spørgsmål 14 til entreprenører.) Besvaret: 154. Sprunget over: 66

Eksempler på kommentarer:

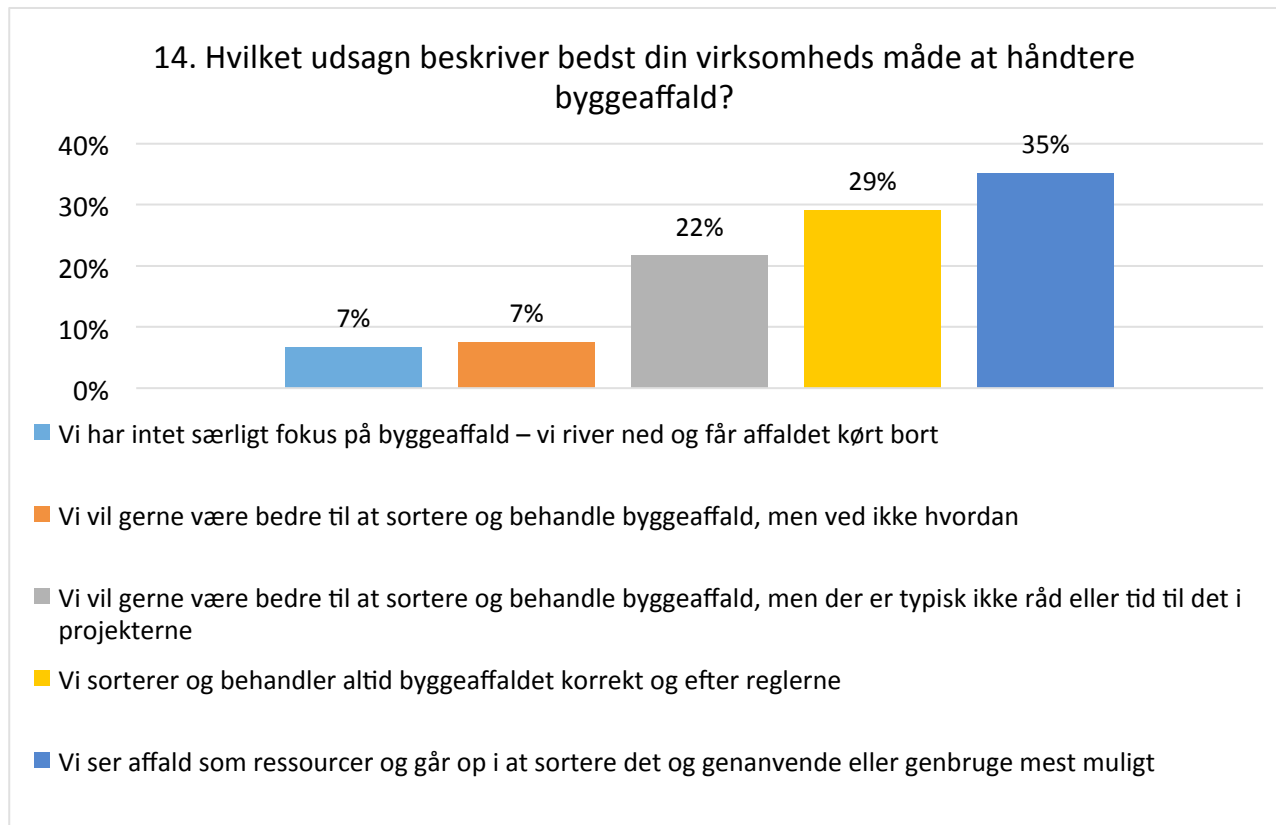
"Kan være vanskeligt at forklare bygherre hvorfor der skal bruges så mange penge på miljøscreening og sanering."

"Vi støder ofte ind i miljømæssige udfordringer ved at genanvende materialer"

"Vi synes, det er vigtigt, men har begrænsede ressourcer og indflydelse."

Spørgsmål kun til entreprenører

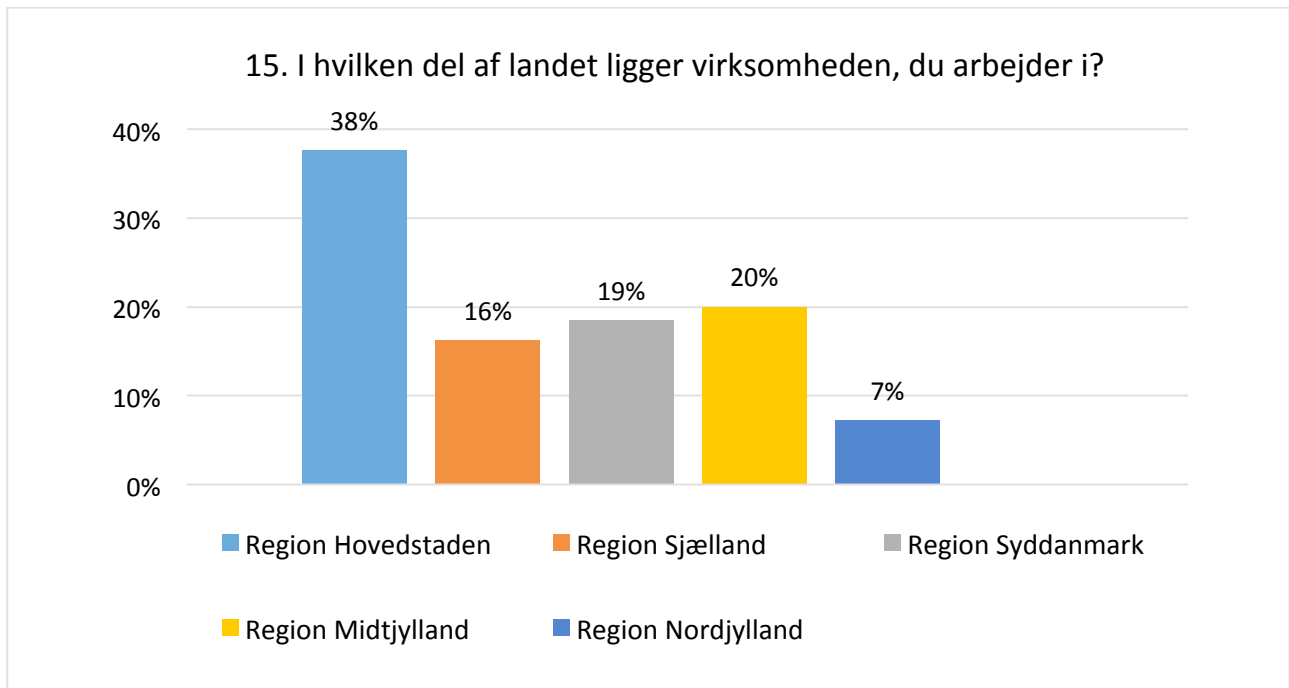
Det næste spørgsmål var udelukkende rettet mod entreprenør/nedriver/håndværker. Denne målgruppe udgør 36,94 % af respondenterne. Der er derfor højst 164 respondenter pr. spørgsmål.

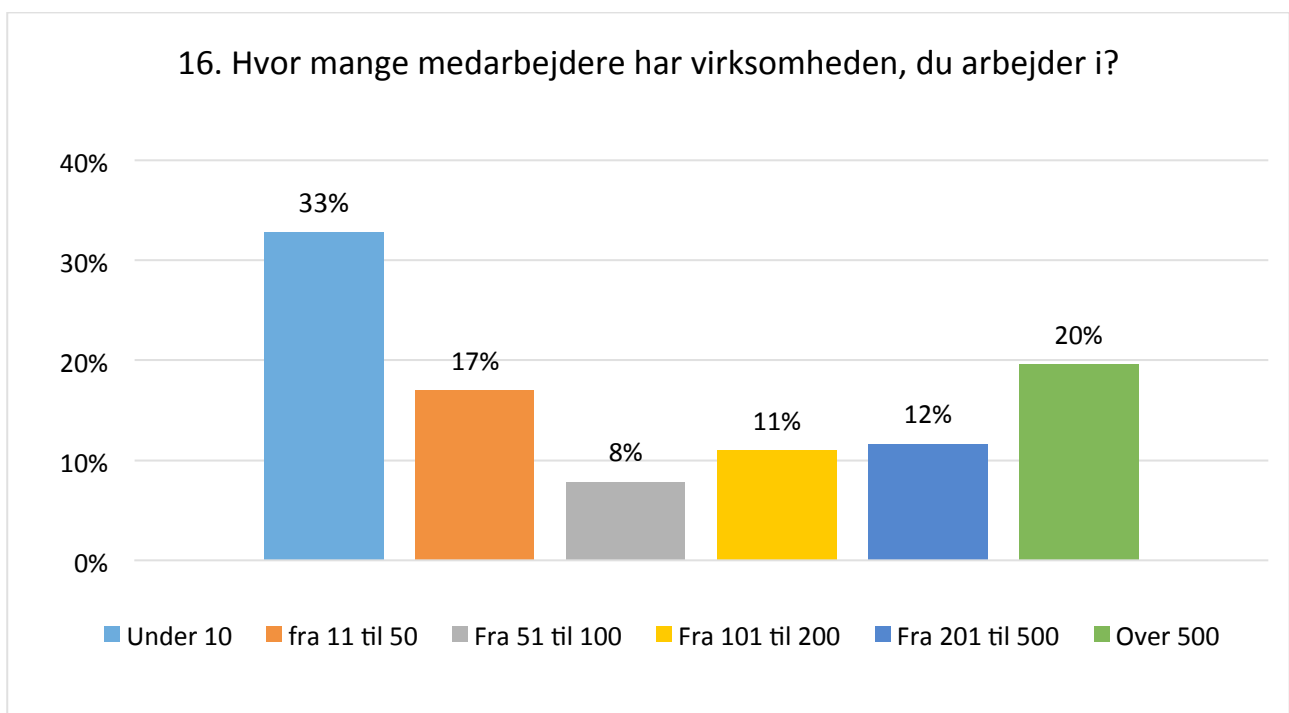
Dette spørgsmål svarer til spørgsmål 10 til entreprenører og spørgsmål 13 til øvrige målgrupper. Besvaret: 134.

Sprunget over: 30

Dataspørgsmål (for alle 445 respondenter)

Besvaret: 319. Sprunget over: 126

Besvaret: 317. Sprunget over: 128